

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

30 octombrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh

judecând, fără citarea părților recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, în cauza penală privind-o pe,

Batuev Nina XXX, născută la XXX, originară din XXX și domiciliată în XXX,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 13.04.2011 – 02.08.2013 (prima instanță);
2. 22.11.2013 – 27.02.2014
21.01.2015 – 12.04.2016
04.04.2017 – 17.01.2018
11.01.2019 – 24.10.2019 (instanța de apel);
3. 28.07.2014 – 18.11.2014
26.12.2016 – 07.02.2017
30.07.2018 – 27.11.2018
19.12.2019 - 27.10.2020 (instanța de recurs ordinar),

asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 02 august 2013, Batuev Nina a fost achitată de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Batuev Nina a fost pusă sub învinuire pentru faptul că la 24 octombrie 2007, având drept scop însușirea bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune, a împrumutat

de la Nicolaescu Victor bani în sumă de 21 000 euro și pentru a-l asigura că-i va restitui suma împrumutată, i-a eliberat o recipisă, totodată eliberându-i drept garanție și contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX.

Tot ea, la 16 ianuarie 2008, a împrumutat de la Nicolaescu Victor, în baza recipisei, 40 500 euro și 13 000 dolari SUA, obligându-se să restituie suma dată în termen de 10 zile, inclusiv mijloacele bănești luate cu împrumut la 24 octombrie 2007, în total suma de 62 500 euro și 13 000 dolari SUA, precum și penalitățile de întârziere în sumă de 1000 euro, gajându-i în acest sens, același teren.

De asemenea, Batuev Nina a eliberat lui Nicolaescu Victor o procură generală, acordându-i dreptul, în cazul în care nu va restitui împrumutul, să vândă terenul sus indicat.

Ulterior, Batuev Nina, știind cu certitudine că contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX se află la Nicolaescu Victor, dar este în incapacitate să restituie împrumutul, a vândut bunul dat unei terțe persoane.

2. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care Batuev Nina să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin. (5) Cod penal, la 12 ani închisoare, în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de conducere pe un termen de 4 ani, invocând că instanța a apreciat eronat probele administrate, vinovăția inculpatei fiind cert dovedită prin declarațiile părții vătămate.

2.1. Avocatul Topală Igor în numele părții vătămate, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care Batuev Nina să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin. (5) Cod penal, precum și să fie admisă acțiunea civilă, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele administrate, achitând-o neîntemeiat.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, fiind menținută sentința.

3.1. În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, cu toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și, corect a ajuns la concluzia privind existența unor relații contractuale reglementate de legislația civilă, modul de examinare al cărora este prevăzut de normele Codului civil, pentru care inculpata nu poate fi trasă la răspundere penală. La fel, instanța de apel a indicat că, în acțiunile inculpatei nu a fost stabilită latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția de însușire la momentul primirii banilor cu împrumut, corect fiind achitată or, vinovăția acesteia nu a fost dovedită sub aspect penal.

4. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recursuri ordinare procurorul care, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pe motiv că instanța a apreciat eronat și arbitrar probele și circumstanțele cauzei, totodată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

4.1. Partea vătămată Nicolaescu Victor care, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor

judecătorești, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care inculpata să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin. (5) Cod penal, precum și să fie admisă integral acțiunea civilă, cu încasarea de la aceasta a prejudiciului material în sumă de 59 000 euro și 8000 dolari SUA și prejudiciului moral în sumă de 400 000 de lei, pe motiv că instanța de apel a apreciat eronat și arbitrar probele și circumstanțele cauzei, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții de Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2014 au fost admise recursurile declarate de către procuror și partea vătămată, fiind casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În procesul de examinare a legalității deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate în recursurile declarate de către procuror și partea vătămată, instanța de recurs a constatat că motivele invocate de către aceștia sunt întemeiate, instanța de apel dând o apreciere arbitrară probelor și circumstanțelor cauzei, precum și nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apeluri.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, au fost admise apelurile declarate, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Batuev Nina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani, precum și a fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat de la Batuev Nina în beneficiul lui Nicolaescu Victor prejudiciul material în mărime de 59 000 euro și 8000 dolari SUA, echivalent în lei la momentul executării hotărârii și prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

6.1. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că Batuev Nina, la 24 octombrie 2007, având drept scop însușirea bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune, a împrumutat de la Nicolaescu Victor bani în sumă de 21 000 euro și pentru a-l asigura că va restitui suma împrumutată, i-a eliberat o recipisă, totodată, transmitându-i ca garanție bunul imobil, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX.

Tot ea, la 16 ianuarie 2008, a împrumutat de la Nicolaescu Victor, în baza recipisei, 40 500 euro și 13 000 dolari SUA, obligându-se să restituie suma dată în termen de 10 zile, inclusiv mijloacele bănești luate cu împrumut la 24 octombrie 2007, în total suma de 62 500 euro și 13 000 dolari SUA, precum și penalitățile de întârziere în sumă de 1000 euro, gajându-i în acest sens, același teren.

De asemenea, inculpata i-a eliberat lui Nicolaescu Victor o procură generală, acordându-i dreptul, în cazul în care nu va restitui împrumutul, să vândă terenul sus indicat. Ulterior, Batuev Nina știind cu certitudine că contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX se află la Nicolaescu Victor, dar este în incapacitate să restituie împrumutul, a vândut bunul dat unei terțe persoane.

Instanța de apel, apreciind fiecare probă prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că vinovăția inculpatei se confirmă prin declarațiile părții vătămate Nicolaescu V., martorilor Sterea V., Mărginean O., Prigala T., Maier A., Surdu N., Ciornaia D. și

materialele cauzei - copiile recipiselor din 24.10.2007 și 16.01.2008; copia procurii nr.2588 din 26.07.2007; copiile contractelor de donație nr.4148 din 08.07.2005, de vânzare-cumpărare nr.756 din 06.02.2006 și nr.1936 din 06.03.2008; procesul-verbal de confruntare dintre Batuev N. și Nicolaescu V. din 06.11.2009; copia recipiselor scrise în limbile română și rusă privind împrumuturile mijloacelor bănești prezentate de martorul Sterea V., prin care se confirmă raporturile obligaționale civile dintre Tarkan O. și Sterea V.; copiile dosarului cadastral nr.XXX.

La fel, instanța de apel a reținut că, acuzațiile aduse inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și-au găsit confirmare, vinovăția acesteia fiind dovedită cu certitudine, fiind prezente toate elementele constitutive ale infracțiunii or, inculpata în scopul însușirii mijloacelor bănești de la Nicolaescu V. prin înșelăciune și abuz de încredere, folosea diferite pretexte, camuflându-și scopul infracțional prin întocmirea recipiselor, transmiterea contractului de vânzare-cumpărare etc., neexecutându-și obligațiile asumate și neavând această intenție chiar din momentul primirii primei tranșe, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, intenția inculpatei de a însuși mijloacele bănești de la Nicolaescu V. este dovedită inclusiv, prin faptul că aceasta deși a asigurat partea vătămată că-i va restitui împrumutul, dându-i drept garanție contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX, inclusiv procura generală pentru înstrăinarea acestuia în cazul în care nu-i va restitui mijloacele bănești împrumutate, la 06.03.2008, prin contractul de vânzare-cumpărare a aceluiași bun imobil nr. 1936, Batuev N. l-a înstrăinat altei persoane, anume lui Sterea V. Astfel, instanța a conchis că prin acțiunile sale intenționate Batuev N. a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșită în proporții deosebit de mari.

Ținând cont de prevederile art.art. 61, 75-77 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor deosebit de grave, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, precum și de influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatei, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă doar prin stabilirea unei pedepse cu închisoare.

Cu referire la acțiunea civilă, având drept temei prevederile art.1423 Cod civil, instanța de apel a considerat oportun să o admită integral în partea prejudiciului material și în mărime de 10 000 de lei în partea prejudiciului moral, considerând exagerat prejudiciul moral în mărime de 400 000 de lei, pretins de partea vătămată.

7. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Mîrza Daniela în numele inculpatei, care invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că, instanța a apreciat eronat probele și circumstanțele cauzei; nu au fost aduse probe pertinente și incontestabile care să dovedească vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate; învinuirea adusă în rechizitoriu este imprecisă și depășită, nefiind concretizate sumele bănești împrumutate; instanța de apel nu a reținut încălcările de procedură la faza urmăririi

penale, fiind expirat termenul de menținere a inculpatei în calitate de bănuită; învinuirea i-a fost adusă la cunoștință abia de către instanța de judecată; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; instanța de apel nu a stabilit latura subiectivă a infracțiunii și intenția inculpatei de a însuși mijloacele bănești; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

8. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07 februarie 2017 a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Mârza Daniela în numele inculpatei Batuev Nina, fiind casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că instanța de apel, casând sentința de achitare a inculpatei, a omis să se expună asupra cererii părții apărării privind încetarea procesului penal, pe motivul încălcării prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) și (3) Cod de procedură penală or, acest aspect a format unul din considerentele care au stat la baza emiterii de către prima instanță a actului judecătoresc.

În viziunea instanței de recurs, prevederile legii procesual penale nu au fost întocmai respectate iar la modalitatea de motivare a soluției, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 și art.417 Cod de procedură penală, neexpunându-se asupra argumentelor părții apărării, fiind lăsate fără apreciere.

Astfel, instanța de apel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil și nu a dat o argumentare motivată, tuturor argumentelor invocate.

9. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018, au fost admise apelurile declarate, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care, Batuev Nina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități legate de gestionarea mijloacelor fixe și bănești pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru femei.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat din contul lui Batuev N. în beneficiul lui Nicolaescu V., prejudiciul material cauzat prin infracțiune, în valoare de 59 000 euro și 8000 dolari SUA (echivalentul în lei la momentul executării hotărârii).

9.1. În motivarea deciziei, instanța de apel, a constatat ca fiind dovedit faptul că, la 24 octombrie 2007, aflându-se în XXX, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la insistența ei verbală a însușit de la Nicolaescu V. suma de 21 000 euro, echivalentul a 346 710 lei, eliberând în acest sens, pentru camuflarea intenției sale criminale, o recipisă, prin care, pentru a crea o apartenență la victimă că între ei au generat relații civile, a indicat în recipisa dată că banii respectivi au fost luați sub formă de împrumut și în cazul nerestituirii sumei de bani în termenul convenit, imobilul situat în XXX, format din teren pentru construcții cu numărul cadastral XXX cu suprafața de 1, 2813 ha și construcția comercială cu nr. cadastral XXX cu suprafața de 495,9 m² care în baza deciziei Consiliului sătesc Gura Bîcului nr.1/03 din 26.01.2005, a fost donat Fundației Sociale de Binefacere „Împreună”, unde ea deținea funcția de președinte, va trecere în proprietatea lui Nicolaescu V., eliberând în acest sens ultimului o procură generală din 26 octombrie 2007.

Tot ea, continuându-și acțiunile sale criminale, la 16.01.2008, în mun.Chișinău, la insistența verbală, a mai însușit de la Nicolaescu V. bani în sumă de 40 500 euro -

echivalentul a 677 565 de lei și 13 000 dolari SUA - echivalentul a 146 250 de lei, eliberând în acest sens o recipisă, prin care, pentru a menține impresia la victimă, că între ei persistă relații civile, a indicat că suma dată a fost luată sub formă de împrumut și că în termen de 10 zile va restitui integral suma datorată, mijloacele bănești luate la 24.10.2007, în sumă totală de 62 500 euro și 13 000 dolari SUA, inclusiv penalitățile de întârziere în sumă de 1000 euro. Pentru a menține impresia la victimă că între ei persistă relații civile, Batuev Nina în luna februarie a anului 2008 i-a restituit lui Nicolaescu V. bani în sumă de 5000 dolari SUA și 3500 euro și a cerut amânarea restituirii sumei restante, iar la 06 martie 2008, fără înștiințarea ultimului, a vândut imobilul indicat mai sus lui Sterea Valeriu, iar banii încasați de la Nicolaescu V. i-a însușit.

Prin acțiunile Ninei Batuev, părții vătămate Nicolaescu V. i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 61 500 euro și 13 000 dolari SUA echivalentul a 1 170 525 de lei.

Instanța de apel a reținut că prima instanță eronat a achitat-o pe Batuev Nina de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal or, aceste circumstanțe au fost combătute de totalitatea probelor acușării prezentate în instanța de judecată.

Din cumulul probator examinat, instanța de apel a stabilit intenția inculpatei Batuev Nina, care încă la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, urmărea scopul de a le sustrage și nu intenționa onorarea angajamentului asumat – restituirea împrumutului în baza recipiselor și a procurii perfectate, mai mult ca atât că terenul cu nr.cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX a fost vândut ulterior de către Batuev Nina altei persoane.

Totodată, instanța de apel a stabilit că, în acțiunile inculpatei se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, Batuev Nina a obținut cu rea-credință, pentru sine, banii de la partea vătămată Nicolaescu V., prin dezinformarea ultimului și inducerea în eroare și anume, perfectarea procurii și recipiselor, neavând scopul de a-și realiza angajamentul asumat de restituire a împrumutului acordat.

Instanța de apel a indicat că, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că partea vătămată Nicolaescu V. a transmis bani în sume diferite inculpatei Batuev N., sub pretextul că îi va restitui, iar în caz că nu-și va onora obligațiunile a perfectat o procură generală prin care Nicolaescu V. are dreptul să vândă terenul XXX, cu suprafața de 495,9 m² și terenul aferent din XXX. Ulterior aceasta a vândut acest teren, astfel inculpata a dobândit prin înșelăciune și abuz de încredere banii de la Nicolaescu V., urmărind scopul de cupiditate.

Așadar, instanța de apel a calificat acțiunile inculpatei Batuev N. drept escrocherie, dat fiind faptul că, aceasta încă la momentul intrării în stăpânire asupra banilor, urmărea scopul de a-i însuși și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Mai mult, instanța de apel a conchis că inculpata Batuev N. a acționat cu intenție determinată întru însușirea averii proprietarului și trecerea în proprietatea personală a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari, ultima își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările lor prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatei și le-a calificat drept o metodă de apărare în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise.

În această ordine de idei, instanța de apel a stabilit prezența în acțiunile inculpatei atât a înșelăciunii, cât și a abuzului de încredere. Inculpata prin faptul că inițial a întors integral suma împrumutului în mărime de 45 000 euro la data de 24 octombrie 2007, a căpătat încrederea lui Nicolaescu V. pentru ca tot în aceeași zi să-i ceară să-i împrumute bani în sumă de 21 000 euro pentru procurarea unui lot de teren. Astfel, Nicolaescu V., fiind ferm convins că-i va întoarce banii în termen, deoarece prima sumă împrumutată a fost returnată fără careva probleme, s-a angajat de a-i pune la dispoziție suma de 21 000 euro, fapt confirmat prin recipisa semnată de către inculpată, care s-a obligat în caz de nerambursarea împrumutului în termenul convenit, să transmită imobilul situat în XXX, format din teren pentru construcții cu nr. cadastral XXX, suprafața de 1,2813 ha și construcția comercială cu nr. cadastral XXX, suprafața de 495,9 m², în proprietatea lui Nicolaescu V., eliberându-i în acest sens o procură generală din 26.10.2007.

Ulterior, la data de 16 ianuarie 2008, la insistența inculpatei, Nicolaescu V. i-a mai pus la dispoziție în calitate de împrumut, suma de bani în valoare de 40 500 euro și 13 000 dolari SUA. Suma ia fost acordată în baza recipisei, obligându-se să restituie în termen de 10 zile, mijloacele bănești luate la data de 24 octombrie 2007, în sumă de 62 500 euro și 13 000 dolari, inclusiv penalitățile de întârziere în sumă de 1000 euro. În calitate de garant al rambursării sumelor respective a depus tot același teren. Ulterior aproximativ în luna februarie, începutul lunii martie, anul 2008, inculpata a întors doar o mică parte din sumă și anume 5000 dolari SUA și 3500 euro, cerând amânarea restituirii sumei restante, iar mai apoi a vândut acest teren altei persoane.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a relevat că, subiecții raporturilor civile, persoanele fizice și juridice, trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiunile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Instanța de apel, din materialul probator examinat nu a identificat elementele raporturilor civile invocate, or ele nici nu au fost. Raporturile civile se bazează în exclusivitate pe buna credință și diligența părților participante, ceea ce subiectul infracțiunii, inculpata Batuev Nina, nu le-a manifestat. Astfel, instanța de apel a reținut că, în acțiunile inculpatei se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece prin probele administrate a constatat indubitabil că, Batuev N. a obținut cu rea-credință pentru sine banii în posesie transmiși voit de către victimă, prin încrederea, căpătată de ultimul, precum și înșelăciunea manifestată prin perfectarea procurii generale asupra terenului, pe care Batuev Nina ulterior la vândut altei persoane.

Astfel, având în vedere că, inculpata Batuev N. a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a ajuns la concluzia, că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința ultimei nu poate fi atins decât prin stabilirea pedepsei în limita prevăzută de sancțiunea infracțiunii menționate, sub formă de închisoare.

Cu referire la alegațiile părții apărării referitoare la încălcările de procedură la faza urmăririi penale și anume că a fost expirat termenul de menținere a inculpatei în calitate de bănuită, învinuirea fiindu-i adusă la cunoștință abia la 21 septembrie

2010, că instanța de judecată nu s-a expus asupra cererii privind încetarea procesului penal pe motiv că, au fost încălcate prevederile art.63 alin.(2) pct.3) și (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că, organul de urmărire penală a procedat conform legislației în vigoare la acel moment. Astfel, la momentul efectuării urmăririi penale, legislația în vigoare nu prevedea termenele de menținere a inculpatei în calitate de bănuită, învinuită și respectiv în acest caz organul de urmărire penală nu a comis careva încălcări ce ar duce la nulitatea actelor procesuale, sau ar genera încetarea procesului penal.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel, a stabilit că pretențiile lui Nicolaescu V. în partea prejudiciului material, sunt întemeiate, urmând a fi admise, având în vedere că potrivit materialelor cauzei, acțiunile inculpatei Batuev N. sunt în legătură cauzală directă cu consecințele survenite. În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiate pretențiile părții civile Nicolaescu V., în partea încasării prejudiciului material, și anume a sumei de 59 000 euro și 8000 dolari SUA.

Ceea ce ține de prejudiciul moral, instanța de apel a respins acest capăt de cerere din motivul că, infracțiunea comisă de către Batuev N. a fost săvârșită fără acte de violență, iar partea vătămată Nicolaescu V. nu a avut suferințe psihice și fizice de pe urma acțiunilor inculpatei or, chiar partea vătămată a indicat în ședință că, între el și inculpată erau relații normale, doar că a fost indus în eroare.

10. Împotriva deciziei, au declarat recursuri ordinare avocatul Ionaș G., în numele inculpatei Batuev N., care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 11), 14) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, inculpatei Batuev N. i-a fost înaintată învinuirea peste 10 luni și 24 zile de la recunoașterea acesteia în calitate de bănuită, adică după expirarea termenului prevăzut de art.63 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, prin urmare, toate acțiunile ulterioare sunt lovite de nulitate or, urmărirea repetată a persoanei după încetarea de drept a statutului de bănuit urma a fi efectuată cu respectarea prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală.

În cazul dat procurorul nu a dispus reluarea urmăririi penale după încetarea de drept a statutului de bănuit și nici nu au fost constatate careva fapte noi, recent descoperite, ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente care au afectat hotărârea respectivă, iar prin înaintarea lui Batuev N. a învinuirii au fost încălcate prevederile art. 4 alin. (2) al Protocolului nr. 7 CEDO și art. 22 alin. (2), 287 alin. (4) Cod de procedură penală.

Instanța de apel în decizie nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate conform art.101 Cod de procedură penală, nu și-a motivat decizia suficient și a fost adoptată hotărârea de condamnare doar în baza indicării anumitor probe ale părții acuzării enunțate în rechizitoriu.

Din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că au fost audiați inculpatul, partea vătămată, martorii acuzării și cercetate materialele dosarului penal, însă instanța de apel nu a apreciat probele în raport cu circumstanțele stabilite în cauză.

Astfel, în speță nu a existat o gajare a bunului imobil, deoarece conform art.468 alin.(1) Cod civil, contractul de gaj, (cu excepția contractului de amanet) se încheie în scris, în forma autentică și trebuie să fie înscris într-un registru public.

Transmiterea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil și întocmirea unei procuri de către Batuev N. privind împuternicirea lui Nicolaescu V. de a

înstrăina bunul imobil enunțat, confirmă declarațiile inculpatei, precum că aceste acțiuni nu au nici o legătură cu împrumutul acordat de Nicolaescu V., or în situația invocării existenței gajului de către partea vătămată, acesta activând în calitate de agent imobiliar și cunoscând toate modalitățile de asigurare a restituirii împrumutului, inclusiv și gajarea juridică a imobilului, nu a întreprins aceste acțiuni specifice activității sale.

Instanța de apel a preluat într-un mod simplu motivarea din decizia instanței de apel din 12.04.2017 și nu s-a pronunțat detaliat asupra argumentelor descrise în sentința de achitare, executând superficial indicațiile instanței de recurs;

La fel a indicat că fapta imputată inculpatei Batuev N. nu conține elementele laturii obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, constatându-se astfel existența unor relații civile cu partea vătămată. Existența unei recipise și faptul restituirii parțiale a datoriei denotă existența unui drept cu caracter civil, iar recipisele garantează dreptul părții vătămate de a pretinde despăgubiri, prin depunerea unei acțiuni în instanța de judecată civilă de drept comun.

Instanța de apel în mod eronat a admis apelul procurorului și al avocatului părții vătămate, nu a cercetat și analizat sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv probele administrate.

Inculpata Batuev Nina, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 11), 14) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, indicând argumente identice celor invocate de avocatul Ionaș G. în recurs.

11. Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile ordinare declarate de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatei și de către inculpată, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018, în cauza penală privind-o pe Batuev Nina Vladimir și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

S-a dispus că, Batuev Nina Vladimir urmează a fi eliberată din instituția penitenciară în care se deține, dacă nu execută pedeapsa în baza unei alte hotărâri judecătorești sau în privința acesteia nu sunt aplicate măsuri preventive sub formă de arestare preventivă.

11.1. Motivând soluția, instanța de recurs ordinar a statuat că, instanța de apel în procesul cercetării judecătorești, urmează să analizeze situația de fapt pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către aceasta sau nevinovăția acesteia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale. În cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit a constatat că acestea sunt întemeiate.

Astfel, Colegiul a stabilit că, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07 februarie 2017, a fost admis recursul ordinar declarat în prezenta cauză, fiind casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. La adoptarea soluției, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că „instanța de apel, casând sentința de achitare a inculpatei, a omis să se expună asupra cererii părții apărării privind încetarea procesului penal pe motivul încălcării prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) și (3) Cod de procedură penală, or acest aspect a format unul

din considerentele care au stat la baza emiterii de către prima instanță a actului judecătoresc”, expunând că modalitatea de motivare a soluției dă dovadă că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 și 417 Cod de procedură penală, instanța neexpunându-se asupra argumentelor părții apărării, care au fost lăsate fără apreciere. Astfel, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al treilea set de proceduri, fără a ține cont de aceste dispoziții ale instanței de recurs s-a expus superficial, fără a lua în considerație că cauza penală a fost pornită la data de 17.08.2009, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț lui Batuev N. a fost emisă la 02.10.2009, iar ordonanța de punere a acesteia sub învinuire a fost emisă la 26.08.2010 și fără a ține cont de prevederile art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, în vigoare la acel moment, care prevedea că organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate-mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni. Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație și faptul că în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale, avocatul Capcelea R. a depus cerere cu privire la încetarea urmăririi penale în privința lui Batuev N., pe motivul încălcării prevederilor art. 63 alin.(2) pct. 3) și alin. (3) Cod de procedură penală, care a fost respinsă prin ordonanța procurorului din 25.02.2011, fapt ce a fost invocat și în instanțele de fond. Astfel fără a lua în considerație aceste circumstanțe, instanța de apel s-a limitat la argumentul precum că „Instanța de apel nu poate admite și reține ca atare alegațiile părții apărării ce invocă încălcările de procedură la faza urmăririi penale, fiind expirat termenul de menținere a inculpatei în calitate de bănuț, învinuirea fiindu-i adusă la cunoștință abia la 21 septembrie 2010, de către instanța de judecată și nu s-a expus asupra cererii privind încetarea procesului penal pe motiv că, au fost încălcate prevederile art. 63 alin. (2) pct. 3) și (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, organul de urmărire penală a procedat conform legislației în vigoare la acel moment. Astfel, se constată faptul că la momentul efectuării urmăririi penale, legislația în vigoare la acel moment nu prevedea termenele de menținere a inculpatei în calitate de bănuț, învinuită, în acest caz organul de urmărire penală nu a comis careva încălcări ce ar duce la nulitatea actelor procesuale, sau ar genera încetarea procesului penal.” (f.d.57 vol. IV), repetând eroarea efectuată de către instanța de apel la examinarea cauzei anterioare. Din acest considerent, s-a stabilit faptul ignorării totale a prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, unde este stipulat că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului”.

Alt aspect nominalizat la analiza hotărârii contestate, a fost faptul că la rejudecarea cauzei instanța de apel, în al treilea set de proceduri, după pronunțarea unei sentințe de achitare a lui Batuev N. de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, nu s-a pronunțat asupra celor mai esențiale motive ce au stat la baza achitării acesteia, și anume: încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) și (3) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale; faptul că din cumulul de probe analizate sub toate aspectele și în coroborare, vinovăția inculpatei, în săvârșirea infracțiunii imputate nu este dovedită; corespunderea învinuirii înaintate cu cele constatate în cadrul ședinței de judecată, reieșind din probele administrate, neexaminând cauza sub toate aspectele, cu toate că instanța de

recurs a atenționat că „la o nouă rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, să se pronunțe asupra temeiurilor invocate în recurs, să respecte prevederile art. 394, 414 Cod de procedură penală și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.”

Colegiul penal lărgit a notat că, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de apelanți și asupra argumentelor descrise în sentința de achitare, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz. Așadar, în decizia sa instanța de apel urma să analizeze argumentele importante invocate motivându-și temeiurile de fapt și de drept, care duc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit a constatat că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către inculpată și avocatul acesteia, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit a relevat că, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatei, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă acțiunile comise de inculpată întrunesc sau nu elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Colegiul a constatat că instanța de apel nu a luat în considerație toate probele, apreciind prioritar declarațiile părții vătămate, declarațiile inculpatei și a martorilor în coroborare cu celelalte probe și fără a verifica dacă inculpata avea sau nu intenția de însușire a bunurilor părții vătămate, reieșind din declarațiile acesteia și a martorului Mărgineanu O., date în cadrul urmăririi penale, care au indicat că valoarea lotului de teren era cu mult mai mare decât datoria inculpatei față de partea vătămată, totodată reieșind și din raporturile obligaționale cu caracter civil pe care le-au avut anterior precum și din comportamentul anterior al părții vătămate Nicolaescu V., cu inculpata Batuev N.

Colegiul a constatat că instanța de apel prematur a ajuns la concluzia referitor la recunoașterea vinovăției și condamnarea lui Batuev N. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fără a verifica posibilitatea existenței, în cauza examinată a relațiilor de ordin civil, bazate la caz pe existența contractelor de împrumut, prin ce a admis o eroare de fapt și anume discordanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține, instanța de apel urmând să aprecieze obiectiv toate probele.

Astfel, Colegiul a conchis că instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile părții vătămate, care și au fost puse la baza hotărârii de condamnare în privința lui Batuev

N., fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neelucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date. În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, fiind ignorate unele aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Colegiul penal lărgit a constatat că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, cu toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată.

Colegiul penal a statuat, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

12. Rejudecând cauza, prin decizia din 24 octombrie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău s-au respins ca nefondate apelurile procurorului în procuratura mun. Chișinău, Olga Kelsa și apelul avocatului Igor Topală în numele părții vătămate Nicolaescu Victor și s-a menținut fără modificări sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 02 august 2013 în privința Ninei Batuev.

12.1. Motivând soluția, instanța de apel a constatat că concluziile primei instanțe expuse în sentință cu privire la achitarea inculpatei corespund circumstanțelor stabilite la judecarea cauzei.

Colegiul reținând probele administrate cum ar fi: declarațiile părții vătămate, martorilor și materialele dosarului la care se face trimitere în rechizitoriu, astfel a constatat că nu se probează vinovăția inculpatei Batuev Nina de faptele imputate, iar în concluzie a stabilit că instanța de fond apreciindu-le în ansamblu multilateral și obiectiv le-a dat destulă eficiență și a adoptat o soluție corectă și legală.

Colegiul penal examinând cauza conform competenței stabilite studiind și analizând probele administrate, a reținut că probele care de fapt nu dovedesc vinovăția inculpatei Batuev Nina, dar privesc în totalitatea lor impun o soluție de achitare, exclud orice altă versiune înaintată de acuzatorul de stat.

Colegiul penal susținând poziția instanței de fond, a găsit apelul acuzatorului de stat și apelul avocatului în numele părții vătămate ca fiind nefondate.

Ce ține de apelul acuzatorului de stat, a constatat că urmează a fi respins argumentul precum că intenția lui Batuev Nina a fost de a însuși bunurile lui Nicolaescu Victor prin înșelăciune sau abuz de încredere deoarece din însăși depozițiile presupusei părți vătămate Nicolaescu V. rezultă că între ei au existat

periodic raporturi obligaționale cu caracter civil oformate în formă scrisă și ca rezultat au avut loc executări parțiale a obligațiilor contractuale exprimate prin stingerea în parte a restanțelor debitoriale cu restituirea sumelor de 3500 euro și 5000 dolari SUA.

Pe parcursul examinării cauzei, instanța de judecată a analizat și evaluat mai multe probe prin care s-a constatat că recipisele scrise personal de Batuev Nina și procura nr. 2588 din numele lui Batuev Nina eliberată și autenticată notarial la 26.07.2007 pe numele lui Nicolaescu Victor prin care acesta s-a împuternicit de a reprezenta interesele reprezentantului la îndeplinirea anumitor acte juridice din numele acesteia, în special vânzarea bunului imobil situat în XXX format din teren pentru construcții cu nr. cadastral XXX cu suprafața de 1,2813 ha, nicidecum nu dovedesc comiterea de către Batuev Nina a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Totodată, probele anexate la dosar combat și afirmațiile acuzării referitor la faptul că N. Batuev a însușit suma de 61 500 euro și 13 000 dolari SUA echivalentul a 117 0525 de lei, cauzând prin aceasta daune în proporții deosebit de mari lui V. Nicolaescu, adică prin escrocherie (înșelăciune și abuz de încredere) a însușit în proporții deosebit de mari bunuri, deoarece acuzarea nu a prezentat absolut nici o probă veridică și convingătoare în această direcție.

În acest sens, Colegiul a constatat că în afara existenței împrumutului de la Nicolaescu Victor de către inculpata Batuev Nina, în învinuire s-a mai indicat precum că inculpata iar fi gajat părții vătămate imobilul cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m și terenul aferent din XXX, conform contractului de vânzare-cumpărare, întocmind o procură generală, acordându-i dreptul în cazul în care nu va restitui împrumutul, să vândă terenul sus indicat. Prin urmare, s-a reținut că aceste circumstanțe au fost indicate în învinuire în scopul creării artificiale a unei legături a împrumutului de mijloace bănești cu înstrăinarea unui bun imobil ce aparține Fundației de Binefacere „Împreună”.

La capitolul dat inculpata a menționat că nu a gajat lui Nicolaescu Victor bunul imobil cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m.p., iar contractul de vânzare-cumpărare cu procura întocmită i-au fost transmise părții vătămate în scopul vânzării bunului imobil de către Nicolaescu Victor, care activa în calitate de agent imobiliar și nu are nici o legătură cu împrumutul mijloacelor bănești.

Versiunea înaintată de către partea vătămată Nicolaescu Victor a fost supusă criticii în situația în care acesta în anul 2007 activa în calitate de agent imobiliar, iar la 24.10.2007 transmite inculpatei Batuev Nina în calitate de împrumut suma de 21 000 euro, însă nu întocmește un careva gaj oformat notarial, în calitate de garanție a restituirii mijloacelor bănești, iar procura prin care Batuev Nina îl împuternicește pe Nicolaescu Victor să înstrăineze bunul imobil cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 495,9 m², a fost întocmită la 26.10.2007 (vol. 1, f.d. 21), adică nu în ziua transmiterii banilor dar peste 2 zile. Toate aceste acțiuni ale părții vătămate Nicolaescu Victor au fost considerate că nu sunt specifice activității unui agent imobiliar care acordă mijloace bănești în calitate de împrumut și invocă existența unui gaj care nu este înregistrat în modul prevăzut de lege. Mai mult decât atât că valoarea bunului imobil era de 115 000 - 130 000 mii euro (vol. 1, f.d. 91-92) pentru un împrumut de doar 21 000 euro.

Colegiul penal a reținut că, transmiterea unui contract de vânzare-cumpărare a bunului imobil și întocmirea unei procuri cu drept de vânzare a imobilului menționat

nu poate reprezenta o gajare a bunului imobil. Totodată, în cazul dat nu a existat o gajare a bunului imobil nominalizat deoarece conform art. 468 alin. (1) Cod civil, contractul de gaj, cu excepția contractului de amanet, se încheie în scris. În cazul în care pentru transmiterea bunului se cere forma autentică, contractul de gaj se încheie în formă autentică, iar art. 470 alin. (1) Cod civil indică expres că, gajul fără deposedare trebuie să fie înscris, în modul prevăzut de lege, într-un registru public.

Instanța de apel a reținut că urmează a fi apreciate critic și afirmațiile părții vătămate Nicolaescu Victor despre existența gajului deoarece acesta activa în calitate de agent imobiliar și cunoscând toate modalitățile de asigurare a restituirii împrumutului, inclusiv și gajarea juridică a imobilului, nu a întreprins acțiuni specifice activității sale. În cazul dat transmiterea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil și întocmirea unei procuri de către Batuev Nina privind împuternicirea lui Nicolaescu Victor de a înstrăina bunul imobil menționat, confirmă declarațiile inculpatei privind faptul că aceste acțiuni nu au nici o legătură cu împrumutul acordat de Nicolaescu Victor .

De asemenea, instanța de apel a reținut că urmează a fi apreciate critic depozițiile martorului Sterea V. date în ședința de judecată, constatând contradicții cu cele date la urmărirea penală, în care s-a invocat că contractul privind vânzarea bunului imobil a fost încheiat doar cu condiția că bunurile vor fi restituite lui Batuev Nina după ce ginerele dânzei Odzemir Tarcan cu care avea afaceri, îi va rambursa datoriile până la 15.03.2008. Totodată acest fapt stabilit combate mărturiile lui V. Sterea precum că contractul încheiat nu a fost unul fictiv și cert dovedește că bunul imobil a fost transmis acestuia temporar până la rambursarea de către Odzemir Tarcan a datoriilor formate față de V. Sterea, care ulterior urma a fi vândut pentru ca N. Batuev să-și poată onora obligațiile față de creditorii.

Colegiul penal a reținut că nu s-a stabilit latura subiectivă a infracțiunii – faptul că la momentul primirii banilor cu împrumut inculpata Batuev Nina ar fi avut intenția să-i însușească, dar nici apariția ulterioară a unei astfel de intenții.

Astfel, analizând și apreciind toate probele în ansamblu, Colegiul penal a conchis, că pe parcursul judecării cauzei nu au fost prezentate probe pertinente și concludente, care ar demonstra că inculpata Batuev Nina a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, partea acuzării, cât și partea vătămată, nu au argumentat prin probe cererile de apel, susținerea pozițiilor sale și nu au motivat prin probe dezacordul cu concluziile instanței de fond, nu au prezentat careva probe noi, suplimentare în favoarea acuzării, astfel omițând posibilitatea legală de a o mai face or, instanța de judecată nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării, de aceea, alte probe decât cele enumerate și analizate nu au fost prezente, situație care a fost tratată în favoarea inculpatei.

Tot aici, s-a reținut că contrar prevederilor art. 252 CPP organul de urmărire penală nu a întreprins măsuri în vederea stabilirii circumstanțelor care au o importanță pentru a dovedi vinovăția sau nevinovăția lui Batuev Nina în comiterea infracțiunii or, în conformitate cu prevederile art.26 alin.(3) CPP, sarcina prezentării probelor învinuirii revine procurorului.

Colegiul penal a conchis în mod imparțial și convingător, că partea acuzării și partea vătămată în susținerea apelurilor asupra sentinței de achitare nu au îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor de vinovăție a Ninei Batuev cu prezentarea probelor suplimentare, care ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel.

13. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, care a invocat drept temei de recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători.

În motivarea recursului procurorul indică că în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia de menținere a sentinței contestate, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, cât și asupra omisiunilor de a se expune asupra argumentelor din decizia Curții Supreme de Justiție, decizie prin care cauza a fost remisă la o nouă examinare.

A susținut că instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, precum și explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție date la punctul 14 al hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordin de apel”, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe ale legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel. La fel, consideră că instanța de apel a ignorat indicațiile stipulate de instanța ierarhic superioară.

Dat fiind faptul că, inculpata vina în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanță nu și-a recunoscut-o, vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (5) Cod penal este demonstrată pe deplin prin cumulul de probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanțele judecătorești de fond și apel.

A menționat că ambele instanțe nu au analizat cumulul de probe prin prisma art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor și respectiv au dedus eronat că inculpata urmează a fi achitată, din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate.

A fost comisă escrocheria (art. 190 alin.(5) Cod penal) deoarece există legătură de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu cauzat, fiind-că inculpata prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit sumele de bani cauzându-i victimei un prejudiciu considerabil.

Procurorul consideră că la caz, instanța de apel urma să rețină latura obiectivă a infracțiunii în acțiunile inculpatei Batuev Nina, care s-a manifestat prin anumite procedee psihologice, acțiuni directe utilizate, care sub pretextul împrumutului banilor în sumă de 21 000 euro de la Nicolaescu V., abuzând de relațiile constante de ajutor reciproc, i-a eliberat o recipisă și ca ultimul să fie asigurat de restituirea sumei de bani, i-a lăsat în gaj contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu suprafața de 495.9 m² și terenul amplasat în XXX, eliberând în acest sens și o procură. Tot ea, la 16 ianuarie 2008 repetat a cerut de la partea vătămată bani în sumă de 40 500 Euro și 13 000 dolari SUA, suma fiindu-i acordată în baza recipisei, obligându-se să o restituie în termen de 10 zile. Totodată ultima a convins partea vătămată prin eliberarea procurii generale că, în cazul în care nu va restitui suma de bani, va avea dreptul să vândă terenul sus-indicat și să-și restituie banii. Astfel, Batuev Nina a însușit de la Nicolaescu V. suma de 61 500 Euro și 13 000 dolari SUA, și a înstrăinat imobilul altei persoane, anume lui Sterea V.

Consideră că este evidentă și clară intenția inculpatei, inclusiv scopul cupidant, de când au derulat faptele.

Astfel, instanța de apel urma să rețină că în acțiunile inculpatei se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, aceasta a obținut cu rea-credință pentru sine bani de la partea vătămată, prin dezinformarea ultimului și inducerea în eroare și anume perfectarea procurii, recipiselor, neavând scopul de a-și realiza angajamentul asumat, restituirea împrumutului acordat.

Deci, acțiunile inculpatei Batuev N. corect urmau a fi calificate drept escrocherie, dat fiind faptul că, făptuitoarea încă la momentul intrării în posesia banilor, urmărea scopul de a-i însuși și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Mai mult, din circumstanțele expuse, consideră stabilit faptul că, inculpata Batuev Nina a acționat cu intenție determinată întru însușirea bunurilor proprietarului în proporții deosebit de mari, ultima î-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările și a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

În cadrul examinării, instanța de apel urma să aprecieze critic declarațiile inculpatei și să le califice drept o metodă de apărare în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise deoarece această versiune nu coroborează cu celelalte probe.

Consideră procurorul că instanța de fond și apel nu au dat o apreciere corectă declarațiilor părții vătămate precum și a martorului Prigală Trofim și Sterea Valeriu.

Nerecunoașterea vinovăției de către Batuev N. nu echivalează cu achitarea sa de vreme ce acuzarea a administrat suficiente probe care dovedesc că inculpata se face vinovată de comiterea infracțiunii incriminate. Mai mult, acesta este un drept al inculpatei de a nu se auto incrimina, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită penal pentru depunerea declarațiilor intenționat false, decât în cazurile expres prevăzută de legea penală.

Ambele instanțe au tratat eronat circumstanțele de fapt și de drept constatate în cadrul cercetării judecătorești, au calificat acțiunile inculpatei drept relații civile, fără a da o apreciere juridică a formei raportului juridic civil între Batuev N. și Nicolaescu V. Acuzarea din materialul probator examinat nu poate identifica elementele raporturilor civile invocate, or ele nici nu au fost.

Instanța de apel a indicat că de facto a reieșit din cumulul probator examinat, însă în partea descriptivă doar a descris probele, fără a le evalua și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor, ignorând totalmente probele administrate la caz, precum și în instanța de apel.

Alt aspect ce condiționează casarea deciziei este că instanța de apel menținând sentința a omis să se expună asupra încălcării prevederilor art. 63 CPP, invocată de către partea apărării, indicație impusă și de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 27.11.2018.

14. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună

rejudicarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma faptului că instanța de apel nu s-a pronunțat și nu s-a expus asupra tuturor chestiunilor esențiale invocate în prezenta speță.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 209-221, vol. IV), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art.101, 414, 417, 436 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză, rejudicând cauza în al patrulea set de proceduri și nu a întreprins toate măsurile necesare de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei, fără a evalua și a exclude în totalitate divergențele apărute la faza de urmărire penală, menționate repetat de instanța de recurs ordinar prin deciziile Colegiul penal lărgit din 07 februarie 2017 și 27 noiembrie 2018.

Prin urmare, se constată că instanța de apel în motivarea soluției nu s-a expus asupra chestiunii esențiale din această speță invocată repetat de partea apărării în ședința instanței de apel (f.d. 191, vol. IV), inclusiv de procuror în prezentul recurs ordinar, și anume asupra cererii părții apărării privind încetarea procesului penal pe

motivul încălcării prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3), alin. (3) Cod de procedură penală, din motiv că a fost depășit termenul de menținere a inculpatei Batuev Nina în calitate de bănuț și că acțiunile ulterioare de urmărire penală îndreptate împotriva lui Batuev Nina au fost lovite de nulitate.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie pripită de menținere a sentinței de achitare a inculpatei Batuev Nina de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectul esențial menționat supra, lăsându-l fără argumentare, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit notează că ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 22 și art. 24 Cod de procedură penală, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La fel, se notează că prima instanță și instanța de apel urmau să verifice până a purcede la verificarea probelor și constatarea vinovăției/nevinovăției inculpatei Batuev Nina, circumstanțele speței, că Batuev Nina a fost recunoscută în calitate de bănuț prin ordonanța din 02 octombrie 2009 (f.d. 83, vol. I), fiind pusă sub învinuire prin ordonanța din 26 august 2010 (f.d. 178, vol. I), adică peste mai mult de 10 luni, în condițiile în care prevederile art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, inclusiv în redacția în vigoare din 12.02.2003, la momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire - 26 august 2010, la faza de urmărire penală, stipulau expres că „Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni”.

Or, în acest sens, instanțele de judecată urmau în mod imperios să se expună dacă în aceste circumstanțe specificate supra a fost sau nu lezat dreptul persoanei de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept ce intră sub protecția art. 21 din Constituția Republicii Moldova, ce constituie un drept constituțional, așa cum a statuat Curtea Constituțională în pct.4 din Hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010, precum și garantat de art. 4 al Protocolului nr. 7 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Însă, Colegiul penal lărgit reține că, prin soluția de menținere a sentinței de achitare pronunțate în privința Ninei Batuev, s-a purces la aprecierea probelor și soluționării chestiunilor specificate la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, fără a se verifica dacă în speță există sau nu circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatei Batuev Nina.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, reține că noțiunea de proces echitabil impune ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile

esențiale supuse atenției sale și să nu fie mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.

15. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel declarate și chestiunile esențiale supuse atenției sale de partea apărării, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

16. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, în cauza penală privind-o pe **Batuev Nina XXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 30 octombrie 2020.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh